

KANABINOIDI ZA ZDRAVLJENJE KVČB

Ana Žvižej, Štefan Naglost, Anja Potnik

OPIS PROBLEMA

Ali ima uporaba kanabinooidov pri bolnikih s kronično vnetno črevesno boleznijo dokazano učinkovitost (pri doseganju remisij bolezni in zmanjšanju pojava posameznih simptomov)?

RELEVANTNOST PROBLEMA

- Vsak dan večji delež bolnikov, ki se poslužujejo alternativne medicine
- Podati strokovno mnenje ali obstajajo dokazi o učinkovitosti kanabinoidov pri zdravljenju KVČB

PREGLED ČLANKOV IN VIROV

- Storr M, Emmerdinger D, Diegelmann J, et al., 2010. The Cannabinoid 1 Receptor (CNRI) 1359 G/A Polymorphism Modulates Susceptibility to Ulcerative Colitis and the Phenotype in Crohn's Disease. Aziz SA, ed. *PLoS ONE*, letnik 5, št. 2, e9453.
- Hasenoehrl C, Storr M, Schicho R., 2017. Cannabinoids for treating inflammatory bowel diseases: where are we and where do we go? *Expert Review of Gastroenterology & Hepatology*, letnik 11, št. 4, stran 329-337.
- Triantafyllidi A, Xanthos T, Papalois A, Triantafillidis JK., 2015. Herbal and plant therapy in patients with inflammatory bowel disease. *Annals of Gastroenterology*: Quarterly Publication of the Hellenic Society of Gastroenterology, letnik 28, št. 2, stran 210-220.

POVZETEK VIROV IN OSNOVNIH DILEM:
„KANABINOIDI ZA ZDRAVLJENJE KVČB – KJE
SMO IN KAM GREMO“

- Povzetek predkliničnih in kliničnih raziskav iz podatkovne baze PubMed, objavljen 3.4.2017
- Endokanabinoidni sistem: CB1, CB2, prenašalci-endokanabinoidi, encimi → vzdolž GI trakta
- Predklinične raziskave so pokazale učinkovitost kanabinoidov (naravni in sintetični) v povezavi z endokanabinoidnim sistemom v zmanjšanju pogostosti kolitisov in hiperkontraktilnosti črevesja
- Natančen mehanizem, kako bi naj vplivali na vnetje v črevesju še ni znan

PODATKI, KI GOVORIJO V PRID ZDRAVLJENJA S KANABISOM:

- Retrospektivna opazovalna študija na 30. pacientih s Crohnovo boleznijo → pri 21. bolnikih uporaba kanabisa vplivala na znižanje Harvey Bradshaw indeksa (klinični pokazatelj aktivnosti Crohnove bolezni) in zmanjšala potrebo po ostalih zdravilih
- Prospektivna pilotna študija na 13. bolnikih s KVČB → subjektivno izboljšanje kvalitete življenja pri kajenju kanabisa ob bolečinah
- Majhna randomizirana študija na 21. bolnikih s Crohnovo boleznijo → razdelitev bolnikov na tiste, ki so dvakrat na dan kadili kanabis s 115 mg THC (11 pacientov) in placebo skupino (10 pacientov) → remisija bolezni je bila dosežena pri 5/11 pacientov, ki so prejeli THC in pri 1/10 v placebo skupini, klinični odgovor pa pri 10/11 pacientih, ki so prejeli THC in 4/10 v placebo skupini
- Novozelandska študija na 1370. pacientih s KVČB je pokazala, da se jih 44,1% samozdravi s komplementarno in alternativno medicino, vključujoč kanabis

SLABOSTI:

- Večina kliničnih študij ima premajhne vzorce in slabo kvaliteto metodologije
- Stranski učinki, ki so predvsem psihiatrični, nevrološki in hepatobiliarni; omotica, somnolenca, evforija in halucinacije so stranski učinki kot posledica aktivacije CB1 receptorjev v možganih, ki pa bi jih lahko preprečili s sintetičnimi kanabinoidi, ki bi delovali le periferno oz. ne bi prehajali krvno-možganske bariere.
- Dolgotrajnosti zdravljenja → nevrološke spremembe, predvsem zmanjšanje volumna sive možganovine v določenih predelih možganov, ter povečanje možnosti za splav in pojav srčnega infarkta

NAJBOLJ RELEVANTEN VIR

Hasenoehrl C, Storr M, Schicho R., 2017. Cannabinoids for treating inflammatory bowel diseases: where are we and where do we go? *Expert Review of Gastroenterology & Hepatology*, letnik 11, št. 4, stran 329-337.

PRIPOROČILO ZA PRAKSO

- Potrebnih je še veliko študij
- Klinične raziskave, ki so bile izvedene do sedaj, niso posebej dokazale učinkovitosti kanabinoidov, prav tako ni raziskav o tem kateri pacienti so primerni za to terapijo, katere doze so učinkovite in kakšne stranske učinke ima dolgotrajna uporaba kanabinoidov oz. kakšna je varnost uporabe kanabisa

TAKE HOME MESSAGE

- Človeško črevo oz. celice v črevesju vsebujejo vse potrebne receptorje in metabolne poti, ki so povezane v endokanabinoidni sistem zato je črevo zelo odzivno na aplikacijo kanabinoidov, kanabisa. Kanabis v črevesju ne deluje samo na CB1 in CB2 receptorje temveč tudi na druge receptorje GPR55, TRPV1 in PPAR.
- Pred klinična raziskave na miših kažejo na to, da kanabinoidi zmanjšajo vnetje pri kolitisu in prav tako zmanjšajo hiperkontraktilnost.
- Raziskave, ki so hotele to potrditi na ljudeh so bile do sedaj žal premajhne in rezultati so zato ne povedni. Poleg tega si rezultati med temi maloštevilnimi študijami nasprotujejo.
- Kanabis bi lahko bil uporaben pri pacientih s Chronovo boleznijo, ampak le v primeru ko standardna terapija odpove.
- Kratkotrajno zdravljenje z kanabinoidi lahko povzroči suha usta, utrujenost, in omotico možni so pa tudi resnejši učinki na delovanje živčevja in psihe.
- Dokler klinične študije ne pokažejo primernih rezultatov glede učinkovitosti in varnosti uporabe kanabinoidov zdravljenje s kanabisom ni priporočljivo.